

ואהבת!

מפעל ההלכה לילדי ישראל לזכות מרן הרב מרדכי אליהו זיע"א
דף ניחוח לשבת הגיע... מרגישים שהשבת קרובה!

"כל העוֹנֵה הַלְכוֹת - מוֹבְטָח לוֹ..."

מהלכות לבוש - כיסוי ראש (פיפה) לבנים :

- א. כיסוי הראש לבן על ידי כיפה או כובע - הוא מנהג חובה לכל בן, להיות מכוסה בראשו בכל מקום ובכל עת.
 - ב. חכמים הזכירו שלושה טעמים המסבירים את חובת כיסוי הראש, והם: יראת שמים והכנעה מפני כבוד ה', אורח של צניעות הנהוגה במסורת עם ישראל, והבדלות של קדושה מפני חוקות הגויים שהם מסירים את כובעם כפעולה של כבוד אבל עם ישראל נבדלים ומיוחדים מהם לכסות את הראש מפני כבוד שמים וכבוד הבריות.
 - ג. חובה לכסות את הראש גם בעמידה או הליכה, גם בישיבה או שכובה, ואסור להוריד את הכיפה מהראש ללא צורך. וכל המוריד כיפה מעל ראשו ללא צורך, הוא כמזלזל בכבוד ה'. אמנם, מי שצריך להסיר את הכיפה כדי לטפל בראש או בשער, או מפני זיעה וחום, מותר להוריד לפי הצורך.
- שאלה: האם חובה לישון עם כיסוי ראש? ... (בשבוע הבא).

פלא פלאים - סיפורים נפלאים

הסיפור המלא:

מי הוא שייסד וארגן את המעמד הגדול של ברכת הכהנים בכותל המערבי?

אם תגיע לתפילת שחרית בימי חול המועד, בסוכות או בפסח, לכותל המערבי - תגלה מראה מדהים: כל הכותל מלא המון עם שבאו לזכות במעמד ברכת הכהנים. וליד אבני הכותל, מאות!!! של כוהנים עטופים ומכוסים בטלית, נושאים ידיים ומברכים: "יברכך ה' וישמרך...". היה זה הצדיק מירושלים, רבי מנחם מנדל גפנר - בשנת ה'תש"ל (1970), שיזם את המעמד הראשון הגדול עם 300 כוהנים. הכל התחיל כאשר ישב מול אבני הכותל ובכה על צער החורבן של בית המקדש. הוא ידע כי עם ישראל מתקיים בזכות ברכת הכהנים. כך אמרו חז"ל: "כהנים מברכין לישראל, והקדוש ברוך הוא מסכים על ידם". המעמד הראשון התקיים בהמון עם. 51 טקסים הוא זכה לקיים בחייו. ולפני פטירתו בשנת תשמ"ד, הוא בקש בצוואתו: "וגם הברכת כהנים יימשך בעזרת ה' יתברך, עד ביאת הגואל צדק, ויהי ברכת ה' עליכם לנצח, אמן כן יהי רצון". וכך המעמד ממשיך מידי שנה. (לסיפור המלא בעמוד המצורף).

פשוט ולענין אתה שואל, הרב עונה:

הכנות ל.. לחופש הגדול. ההכנות לחופש הגדול החלו. ואולי כבר קצת מאוחר... ההכנה לחופש - מתחילה בימי הלימודים. ולא רק בהרשמה למחנה, קייטנה, או חיפוש כיף והנאה. **ההכנה מתחילה בך!!!** סיום מוצלח של שנת לימודים - הוא סגולה בטוחה המבטיחה גם ניצול נכון של ימי החופש. **זוה תלוי בך!!!** התנהגות, תפילה, ברכות, מצוות, מעשים טובים - כל אלה הם כלים לחיים, וכל שכן לחופש הגדול בקיץ. **זוה קיים בך!!!** מאמץ של סיום שנה - שווה הרבה מאוד.

שלום חברים, יש לי מושג בפרשה - והוא יכול להיות גם שלך!

אם רק תצליח לפענח את הסיפור שמאחורי התמונה. בסיפור הפרשה.

יש לי מושג...

עדכונים משטח ביה"ס * בתוכנית החברתית: **הפל לטובה... בשמחה תמיד!** מה שהיה ומה שיהיה... יהיה טוב.

הי, היכן הקדושה שהייתה במקום של הר-סיני: בטלה, עברה? (והתשובה משבוע שעבר) להר המוריה כי מציון תצא תורה

יש לי רעיון בפרשת השבוע

פרשת נשא. כמה מרתק לגלות בכלל, ומיד לאחר מתן תורה בפרט קשר מספרי בתורה: **בין פרשיות התורה - פרשת נשא היא הפרשה הכי גדולה, ויש בה 176 פסוקים. גם בספר תהילים - המזמור הכי ארוך הוא מזמור קל"ט, ובו 176 פסוקים. גם בתלמוד בבלי - המסכת הכי ארוכה היא מסכת בבא בתרא, ובה 176 דפים.** הרב חיים צוקרמן זצ"ל הסביר בספרו אוצר-חיים, כי יש כאן לימוד של ערך יסודי, על הקשר השווה בין תורה שבכתב ובין התורה שבעל-פה. **זוה מה שנאמר בפרשה: "נשא את ראש", מי זוכה לרוממות רוחנית? - זה הנזכר בתהילים ק"ט: "אשרי תמימי דרך" בהתנהגותו, והוא נוהג בממונו כפי הנלמד במסכת בבא בתרא: בהגינות ויושר.**

הסיפור המלא: מי הוא שייסד וארגן את המעמד הגדול של ברכת הכהנים בכותל המערבי?

יברכה ה' וישמרך למביט ברחבת הכותל ממעוף הציפור נראה הדבר כאילו גל לבן שוטף פתאום את רחבת הכותל המערבי. ים של טליתות מכסה בשניות את הקהל הצמוד לקיר, וקריאת החזנים "יברכה!" מסבירה את המתרחש: ברכת הכהנים בכותל התחילה.

באחד מימי הקיץ הסוערים של מלחמת ההתשה בשנת 1970 ישב ירושלמי ותיק בשם רבי מנחם מנדל גפנר על ספסל בכותל ונאנח על המצב, כשהוא נזכר בדברי המדרש: "מיום שחרב בית המקדש, אין יום שאין בו קללה" (מדרש תהילים, מזמור ז'). לפתע נזכר בהמשכו של המדרש: "אמר רב אחא: אם כן בזכות מי אנו עומדים? - בזכות ברכת כהנים". המילים האחרונות של המדרש עודדו את הרב גפנר. הוא הכיר את ברכת הכהנים וגם ידע את סגולתה: "כהנים מברכין לישראל, והקדוש ברוך הוא מסכים על ידם" (תלמוד בבלי, מסכת חולין). רעיון נועז התנוצץ במוחו.

מהי ברכת כהנים?

ברכת הכהנים נערכת במהלך התפילה. הכהנים, צאצאי הכהנים משרתי המקדש, עומדים כשפניהם אל המתפללים ופניהם מכוסות בטלית, ומברכים את הציבור. הברכה כוללת שלושה פסוקים: "יְבָרְכְךָ אֱ-דנִי, וְיִשְׁמְרְכְךָ: יְאֵר אֱ-דנִי פְנֵי אֱלֹהֶיךָ, וְיִחַנְנְךָ: יִשְׂא אֱ-דנִי פְנֵי אֱלֹהֶיךָ, וְיִשֶׁם לְךָ שְׁלוֹם: (במדבר, פרק ו')". החזן מקריא את שלושת הפסוקים של הברכה מילה במילה והכהנים חוזרים אחריו. מכאן בא גם כינוייה של הברכה - "ברכה משולשת". הברכה נקראת גם "נשיאת כפיים", מפני שהכהנים נושאים בה את ידיהם לפנים, כשאצבעותיהם פסוקות באופן מיוחד.

נוחה של ברכה

הכהנים הראשונים שברכו את העם בברכה זו היו אהרון ובניו, על פי ציוויו של הקב"ה: "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר - דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן וְאֶל בְּנָיו לֵאמֹר: כֹּה תְבַרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֲבָרְכֵם" (שם). חז"ל הקבילו את שלושת הפסוקים לשלושת האבות, וכן לשלוש הספירות העליונות בתורת הסוד - חסד, גבורה ותפארת. עדות לעתיקותה של הברכה ולחשיבותה בעיני העם ניתן למצוא בשתי לוחיות כסף מגולגלות שנתגלו בירושלים במערת קבורה יהודית בת 2500 שנה; על הלוחיות נחרטו מילות ברכת הכהנים, ונראה שהנקבר ענד אותן כקמע ואף לקח אותן איתו אל הקבר (הלוחיות מוצגות כיום במוזיאון ישראל).

כמו חזקיהו המלך

הרב גפנר נזכר בטקס רב הרושם שערך חזקיהו המלך בירושלים, בו ברכו הכהנים את העם וברכתם התקבלה בשמים: "וַיִּקְמוּ הַכֹּהֲנִים הַלְלוּם וַיְבַרְכוּ אֶת הָעָם, וַיִּשְׁמַע בְּקוֹלָם וַתְּבֹאוּ תְּפִלָּתָם לְמַעַן קִדְּשׁוּ לְשֵׁמִים" (דברי הימים ב', פרק ל). משהו בו השתכנע לפתע כי אם תיאמר הברכה המיוחדת הזאת בקול וברוב עם כמו בימי

קדם, "יזוז שם משהו למעלה" לטובת עם ישראל. הוא החל "לגלגל" את הרעיון בין חבריו, ובמהרה הם עלו על עדות מרתקת ב"ספר חסידים" שכתב רבי יהודה החסיד לפני כ-700 שנה. הספר מתאר טקס שהתקיים בתקופת הגאונים כ-600 שנה לפני כן, בו הנהיג רב האי גאון תהלוכת כוהנים סביב הר הזיתים, כדי להביא את המשיח. הד למסורת זו איתרו גפנר וחבריו בספר "הרוקח" לרבי אליעזר מגרמייזא (תלמידו של רבי יהודה החסיד ומבעלי התוספות) במילים: "אם היו שלוש מאות כהנים עומדים בהר הזיתים והיו אומרים ברכת כוהנים, היה בא המשיח."

הר הזיתים או הכותל?

כל אלה היוו עבור גפנר אות משמים. הוא החליט לשחזר את הטקס ההיסטורי ולערוך ברכת כוהנים בהשתתפות שלוש מאות כוהנים ברוב עם - בכותל. בתחילה חשב לערוך את הטקס המחודש בהר הזיתים, אולם הניח (ובצדק) שהקברים שמילאו את ההר מאז ימי הגאונים ידירו את רגלי הכוהנים מהמקום. הוא גם שיער בינו לבין עצמו שאילו היה הכותל חשוף ונקי בתקופת הגאונים (ישנן עדויות שבאותה עת היה הכותל מכוסה אשפה), היה בוודאי רב האי גאון מקיים את הטקס שם ולא בהר הזיתים.

תאריך סמלי

עכשיו נותרו רק שתי משוכות: לבחור יום ראוי לעריכת הטקס, ולמצוא שלוש מאות כוהנים שיסכימו להשתתף בו...

גפנר בדק וגילה כי באותה שנה (תשל"א) חל ג' בכסלו ביום שלישי - תאריך מושלם לביטוי ייחודה של "הברכה המשולשת". כל שנותר עתה לעשות היה למצוא שלוש מאות כוהנים. לעזרתו נחלצו רבנים ואדמו"רים חשובים שהתלהבו מתכניתו וקראו לחסידיהם להשתתף בה. ביניהם היה הרבי מגור זצ"ל ("ה"בית ישראל") שאפילו מצא הוכחה בכתובים לחשיבות הטקס ואמיתותו: "כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" - "ראש בני ישראל" אלה הכוהנים, המילים "כי תשא" עולות בגימטריא - תשל"א.

עיד אל-גפנר

הרב גפנר עצמו לא האמין למספר העצום של האנשים שגדשו את רחבת הכותל באותה שעת בוקר מוקדמת של יום שלישי. האלפים שנהרו דרך שערי העיר העתיקה סיפרו לערבים הסקרנים מה פשר החגיגה, ובמהרה פשטה השמועה כי היהודים חוגגים את "עיד אל-גפנר"... בשעה שבע בדיוק ניגש הרב גפנר לדוכן ופתח את המעמד במילים נרגשות. "...שבח ברכת כוהנים על יד הכותל המערבי הוא גדול ונורא מאד להשפיע שפע קדושה וברכה רבה על כל העולם...". לאחר הנאום התקיימה ברכת הכוהנים במעמד מאות רבות של כוהנים, הרבה יותר משלוש מאות.

עולים לרגל

היה זה טקס כה מרגש ומעורר השראה, עד כי במהרה הגיעה הדרישה לקיים טקס נוסף. בתוך חודשיים ארגן הרב גפנר את הטקס השני, ובראש חודש שבט אותה שנה נערכה שוב ברכת כוהנים בכותל. כך היה גם בחול המועד פסח, עד שנקבע כי מדי שנה יתקיים הטקס חמש פעמים בשנה: בחול המועד פסח וסוכות, באחד מימי השבוע שאחרי חג השבועות (שנחשבים כ"ימי תשלומים" לעלייה לרגל), בראש חודש אב (שהוא יום פטירתו של אהרן הכהן) ובאחד מימי החנוכה. הקדר זה החזיק עד שנת 1978, ומאז הוחלט שהטקס יתקיים רק בימי הרגלים - חול המועד פסח וסוכות.

עד ביאת הגואל צדק

חמישים ואחד טקסים זכה רבי מנחם מנדל גפנר לקיים בחייו עד שהלך לעולמו בשנת תשמ"ד. המסורת המופלאה אותה הנהיג ממשיכה להתקיים, על פי צוואתו: "... וגם הברכת כהנים יימשך בעזרת ה' יתברך, עד ביאת הגואל צדק, ויהי ברכת ה' עליכם לנצח, אמן כן יהי רצון". בשלוש השנים האחרונות מועבר הטקס בשידור חי למחלקת הילדים בבית החולים שניידר, והשנה ניתן יהיה לצפות בו גם באתר האינטרנט של הכותל

בכתובת WWW.THEKOTEL.ORG